

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia. Lakia muutettaisiin siten, että kaivostoiminnassa ja konesaleissa käytettävän sähkön vero siirrettäisiin alemmasta sähköveroluokasta II yleiseen sähköveroluokkaan I, jonka vero on 2,24 senttiä kilowattitunnilta. Alemman sähköveroluokan vero on 0,05 senttiä kilowattitunnilta, joten ehdotetut muutokset nostaisivat kaivostoiminnassa ja konesaleissa käytettävän sähkön veroa 2,19 senttiä kilowattitunnilta.

Ehdotettu veromuutos heikentäisi vakavasti Suomen kilpailukykyä datakeskusten investointien kohteena. Suomen houkuttelevuus perustuu tällä hetkellä vakaaseen sääntely-ympäristöön ja sen ennustettavuuteen, kohtuulliseen verotukseen sekä kehittyneeseen energiainfrastruktuuriin. Nyt esitetty muutosehdotus rapauttaisi tätä pohjaa, erityisesti suhteessa muihin Pohjoismaihin. Lakiesityksen perusteluteksteissä todetaan, että ”viime vuosina merkittävästi kasvanut kiinnostus konesali-investointeihin Suomeen selittyy suurimmaksi osaksi Suomessa tarjolla olevasta edullisesta ja puhtaasta sähköstä, vakaasta sähköverkosta, puhtaasta vedestä ja viileästä ilmastosta”. Asia on varmastikin näin, mutta mitä sellaista edellä mainituissa on, mitä muut Pohjoismaat eivät voi tarjota? Suomi on viime vuosina ollut kiinnostuksen kohteena datakeskusten sijaintimaaksi pääosin edullisen sähköveroluokan ansiosta. Tämä kilpailuetu näyttää olevan menetetty Business Finlandin johtavan neuvonantajan Jouni Salosen mukaan, joka Kauppalehdessä 9.4.2025 toteaa: ”Suomi putosi jo pois datakeskusinvestoijien kärkipaikalta”.

Datakeskusten hyödyt Haminassa ja Suomessa yleisesti

Työllisyysvaikutukset

Googlen datakeskus Haminassa työllistää noin 400 henkilöä, joista osa on Googlen omistaman Tuike Finlandin palkkalistoilla ja osa palveluntarjoajia. Kokoajaisten työpaikkojen määrän odotetaan kasvavan noin 100 työpaikalla 2024/2025 uusimman laajennuksen valmistuttua. Datakeskus työllistää muun muassa insinöörejä, rakennustyöntekijöitä, turvallisuushenkilökuntaa ja sähkömiehiä.

Deloitte on selvittänyt Googlen uusimman laajennuksen taloudellisia vaikutuksia. Deloitteen mukaan laajennus luo noin 1380 työpaikkaa rakentamisessa vuosittain. Tämä tuo suoraan työllisyyttä niin Googlle kuin sen alihankkijoille, erityisesti rakennus- ja teknologiateollisuudessa. Selvityksessä arvioidaan, että investointi luo noin 1650 epäsuoraa työpaikkaa, jotka syntyvät Googlle toimittavien yritysten ja muiden liiketoimintojen kautta. Tämän lisäksi ekonomistit arvioivat laajennuksen mahdollistavan noin 640 indisoitua työpaikkaa. Näitä työpaikkoja syntyy, kun Google ja sen alihankkijat maksavat palkkoja ja ostavat paikallisia tuotteita ja palveluja. Kokonaisuudessaan investointi voi luoda noin 4190 työpaikkaa vuosittain vuosina 2024–2025.

Google on laajentanut datakeskusta Haminassa 6 kertaa, minkä vuoksi rakennusvaiheen työllisyysvaikutukset ovat olleet toistuvia vuodesta 2011 lähtien.

Haminan kaupungille Google on ollut merkittävä elinvoimatekijä jo 15 vuoden ajan. Datakeskus on luonut kaupunkiin runsaasti sekä suoria että epäsuoria työpaikkoja, ja sen vaikutukset ulottuvat laajasti eri aloille, aina palvelusektorista vähittäiskauppaan. Suorat vaikutukset näkyvät kaupungin kunnallisvero- ja kiinteistövero

tuotoissa. Etelä-Kymenlaakso on ollut jo pitkään teollisen rakennemuutoksen kourissa ja tarvitsee kipeästi investointeja ja uusia elivoimaa vahvistavia tekijöitä. Vahvistuvat elinvoimatekijät luovat mahdollisuuksia merkittävästi parantaa kaupunkilaisten ja koko Etelä-Kymenlaakson hyvinvointia.

Datakeskukset ovat välttämätöntä digitaalista infrastruktuuria

Datakeskukset ovat Googlen palveluiden toiminnan kannalta välttämätöntä infrastruktuuria. Datakeskukset pyörittävät esimerkiksi Googlen pilvipalveluja, hakukonetta, Gmailia, YouTubea ja Maps-karttapalvelua.

Googlen palvelut tukevat suomalaisia yrityksiä ja yksityishenkilöitä liiketoiminnan kasvattamisessa ja sujuvassa arjessa. Googlen palveluiden taloudellinen vaikutus Suomessa on vuosittain yli kolme miljardia euroa.

Datakeskusinvestoinneilla on merkittävä taloudellinen vaikutus

Google on vuodesta 2009 alkaen investoinut yli 4,5 miljardia euroa datakeskuksiin Haminassa ja tuulivoimaan Suomessa. Google on Business Finlandin mukaan Suomen suurin ulkomainen investoija.

Deloitte tekemän taloudellisten vaikutusten arvioinnin mukaan toukokuussa 2024 julkaistu miljardin lisäinvestointi tuottaa keskimäärin 455 miljoonaa euroa taloudellista aktiviteettia vuodessa vuosina 2024-2025 (yhteensä noin 910 miljoonaa euroa).

Vihreän siirtymän tukeminen

Google tarjoaa datakeskusten hukkalämmön ilmaiseksi Haminan kaukolämpöverkkoon, jossa se kattaa noin 80 % Haminan kaukolämmön tarpeesta, korvaten noin 8000 tonnia co2-päästöjä.

Google on sitoutunut toimittamaan lämpöä ilman kustannuksia jälleenmyyjille, kuten kaukolämmön tuottajille, maksimoidakseen myönteisiä vaikutuksia paikallisiin yhteisöihin ja ympäristöön. Uusien datakeskusten suunnitteluvaiheessa Google edistää näitä ratkaisuja aktiivisesti ja läheisessä yhteistyössä paikallisten viranomaisten kanssa.

Esitystä on muutettava

Esitetty muutos vaarantaa merkittävästi Suomen ja Etelä-Kymenlaakson kilpailukyvyn ja energiasiirtymän kannalta keskeiset tulevat investoinnit ja laajemmat jatkoinvestoinnit. Tästä syystä datakeskusten tuleva verotus pitääkin suhteuttaa fiskaalisiin tavoitteisiin ja mahdollistaa datakeskusteollisuuden alan kehittyminen Suomessa. Staattista kulutusveroa kehittyneempi ratkaisu on kannustaa datakeskusteollisuutta yleisesti verotuksella hukkalämpöjen hyödyntämiseen ja sähköverkon kulutusjoustoihin osallistumiseen.